

ЗАҢ КЕҢЕСТЕРІ

N&P Назханов
және Серіктестері

СҰРАҚ №61:

2017 жылы Альянс банкінен несие алған едім. Қазіргі уақытта декреттік демалыстамын, табысым жоқ, күйеуім де жұмыссыз. Несиенің мерзімі 2023 жылдың 5 қыркүйегінде аяқталды. Қалған қарыз сомасы 100 000 теңге. Несие төлемін кейінге қалдыру үшін қандай мүмкіндік бар? Заң бойынша төлемді кейінге қалдыру мерзімі қанша уақытқа созылады?

ЖАУАП:

Сотқа жүгінсеңіз, бір жылға дейін төлемді кейінге қалдыруға мүмкіндік аласыз. Алайда, бұл сізді айыппұл санкцияларын төлеуден босатпайды, сондықтан қарызыңыздың сомасы айтарлықтай ұлғаюы мүмкін.

СҰРАҚ №62:

Үйді пайдалануға беру мерзімі шарт бойынша 2023 жылдың 30 қыркүйегі. Нақты мерзімі белгісіз. Шартта айыппұл қарастырылмаған. Үй пайдалануға берілгеннен кейін немесе бұрын заңды айыппұл өндіру үшін сотқа қашан жүгінуге болады?

ЖАУАП:

Шартта айыппұл қарастырылмаған болса да, сіз заңды айыппұл өндіруге құқығыңыз бар. «Тұрғын үй құрылысына үлестік қатысу туралы» Заңға сәйкес, құрылыс салушы міндеттемелерін орындауды кешіктірген жағдайда, келісімшарт құнының әр күні үшін 0,1% мөлшерінде айыппұл қарастырылған.

СҰРАҚ №63:

Заң факультетін аяқтаған соң, тәжірибе жинау мақсатында азаматтық істер бойынша соттарда өкіл ретінде жұмыс істей бастадым. Соңғы уақытта азаматтар аудандық соттардың шешімдеріне наразылық білдіріп, маған жиі жүгінетін болды. Олардың айтуынша, соттар апелляциялық инстанцияға шағым түсіруге қажетті шешімдерді беруді кешіктіруде. Бұл құбылыстың себебін түсінуге тырысып, кейбір жағдайларда соттардың өз шешімдерінің шағымдалуын болдырмауға тырысатынын байқадым. Мұндай жағдайларда не істеуге болады?

СҰРАҚ №64:

Азаматтық іс бойынша талапкермін. Жауапкердің сотқа келмеуіне байланысты істі қарау бірнеше рет кейінге қалдырылды. Судья маған түсініксіз себептермен істі жауапкерсіз қараудан да, оны мәжбүрлі түрде сотқа әкелу туралы нұсқау беруден де бас тартып отыр. Не істеу керектігін айтыңызшы?

ЖАУАП:

Талапкердің әрекеті жауапкердің сотқа келмеуіне байланысты істің жағдайына тәуелді. Егер іс материалдарында жауапкердің сот отырысының уақыты мен орны туралы тиісті түрде хабарланғаны және оның келмеу себебі бойынша сотқа дәлелді түсінік бермегені немесе істі өзінің қатысуынсыз қарауды сұрамағаны туралы мәліметтер болмаса, талапкер істің қаралуының кейінге шегерілуіне көнуге мәжбүр болады. Бұл ұзақ уақытқа созылуы мүмкін, себебі судьяның қарауында басқа да істер болуы ықтимал.

Егер жауапкердің сот отырысына келу мерзімі туралы хабардар болғаны туралы дәлелдер іс материалдарында болса және оның келмеу себебі бойынша сотқа ешқандай ақпарат ұсынылмаса, талапкер істі жауапкерсіз қарауды талап ете алады.

ҚР Азаматтық іс жүргізу кодексінің 196-бабына сәйкес, сот істің қаралуына қатысушы тұлғалардың біреуі сот отырысының уақыты мен орны туралы тиісті түрде хабарланғанына қарамастан келмеген жағдайда, егер олардың келмеу себептері негізсіз деп танылса, істі қарауға құқылы.

СҰРАҚ №65:

Саумалкөл ауылындағы аудандық ауруханада дәрігердің рецепті бойынша көзілдірік жасау және сату қызметімен айналысу үшін кабинет жалдаймын, мамандығым – оптик-шебер. Жақында мені лицензиялануға тиісті қызмет түрімен айналысқаны үшін әкімшілік жауапкершілікке тартты. Осылайша, көзілдірік жасау медициналық қызметке жатқызылды. ҚР «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Заңының 64-бабына сәйкес, медициналық қызмет түрлерінің ұғымдары берілген. Оптика бұл бөлімге кірмейді, тіпті медициналық қызметтің қосалқы түрлеріне де жатпайды. Менің саламда лицензия керек пе?

ЖАУАП:

ҚР «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Заңының 64-бабы шеңберінде медициналық қызмет түрлері нақты айқындалған және оптикалық қызмет бұл тізімге кірмейді. Егер сіздің қызметіңіз дәрігерлік рецепт бойынша дайын көзілдірік жасау мен сатуға ғана қатысты болса және сіз медициналық тексерулер немесе диагноз қоюмен айналыспасаңыз, онда сіздің қызметіңіз медициналық қызмет болып саналмайды.

Сәйкесінше, сіздің жұмысыңызға лицензия талап етілмеуі тиіс. Бұл жағдайда әкімшілік жауапкершілікке тартудың дұрыстығын даулау мүмкіндігін қарастыруға болады. Кеңес ретінде, жергілікті денсаулық сақтау басқармасынан немесе кәсіпкерлікке қатысты лицензиялаумен айналысатын органдардан ресми түсініктеме сұрау ұсынылады. Бұл түсініктемені әкімшілік жауапкершілікке тарту туралы шешімді қайта қарау үшін қолдануға болады.